

پیام هشتم : درس ششم

نردبان آسمان

[@amozeSharabi9](https://www.instagram.com/amozeSharabi9)

نویسنده سوالات: محمد پورگلوی

۱- پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم نماز را به چه چیزی تشبیه کرده است؟

۲- با توجه به فرمایش حضرت علی علیه السلام بیان کنید، وقتی از دوزخیان سوال می‌شود چه چیزی شما را به دوزخ می‌کشاند چه پاسخ می‌دهند؟

۳- با توجه به سخنان حضرت علی علیه السلام اهمیت نماز را بیان کنید؟

امیر مؤمنان حضرت علی علیه السلام می‌فرماید :

«ای مردم، مراقب نمازهایتان باشید و خودتان را با نماز به خدا نزدیک کنید. آیا نمی‌شنوید که وقتی از دوزخیان می‌پرسند چه چیزی شما را به دوزخ کشانید، می‌گویند: «ما از نمازگزاران نبودیم»؟ به درستی که نماز، گناهان را مانند برگ‌های پاییزی فرو می‌ریزد و غل و زنجیر گناهان را از گردن‌ها می‌گشاید. پیامبر خدا صلی الله علیه و آله، نماز را به چشمه‌آبی تشبیه کرده است که در برابر خانه کسی جریان داشته باشد و او هر شبانه‌روز، پنج مرتبه خود را در آن شست و شو دهد؛ پس هرگز آلودگی در بدن او باقی نمی‌ماند»^۱.

۱. نهج البلاغه، خطبه ۱۹۹.

۴- در کلام پیشوایان دین از نماز به چه عناوینی یاد شده است؟

در میان احکام اسلامی هیچ موضوعی به اندازه نماز مورد تأکید و سفارش پیشوایان دین قرار نگرفته است. این عبادت بزرگ از چنان اهمیتی برخوردار است که در سخنان معصومین از آن به عنوان «ستون دین» و «سد محکمی در برابر شیطان» یاد شده است و ترک آن می‌تواند انسان را به مرز هولناک کفر و بی‌ایمانی بکشاند.

اما باید ببینیم هر نمازی می‌تواند باعث بالا رفتن ما به سوی خدا شود؟
ما چگونه نماز بخوانیم تا مورد توجه بیشتر خداوند قرار گیرد؟

۵- برخی از آداب و احکام نماز را بیان کنید.

آداب نماز

سال گذشته با برخی آداب نماز آشنا شدیم.

به جا آوردن نماز در اول وقت، برپایی نماز به جماعت و پوشیدن لباس‌های تمیز و مرتب از این آداب بودند.
در این درس، با برخی دیگر از آداب و احکام نماز آشنا می‌شویم که عمل به آنها می‌تواند نماز را نزد خداوند ارزشمندتر سازد.

۱- خواندن اذان و اقامه قبل از نماز

حضرت علی علیه السلام می‌فرماید:

کسی که اذان و اقامه بگوید و به نماز بایستد، دو صف از فرشتگان پشت سر او به نماز می‌ایستند که ابتدا و انتهای این دو صف دیده نمی‌شود، و کسی که فقط اقامه بگوید و نماز بخواند، پشت سرش یک صف از فرشتگان به نماز می‌ایستند.^۱

۱. وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۲۷۳.

۶- پاداش کسی که اذان و اقامه را می‌گوید و به نماز می‌ایستد چیست؟

(با توجه به فرمایش امام علی علیه السلام)

۷- مهمترین عقاید مسلمانان که هر روز به عنوان شعار اسلامی هنگام نماز در کشورهای اسلامی طنین انداز می شود چیست؟

محتوای اذان و اقامه را به یاد دارید؟

اللَّهُ أَكْبَرُ - خداوند را از همه بزرگتر شمردن،

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ - شهادت به یگانگی خداوند دادن،

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ - شهادت به پیامبری حضرت محمد ﷺ دادن.

اینها مهم ترین عقاید همه مسلمانان جهان است که به عنوان شعار اسلام، هر روز و هر شب، در وقت نماز، با صدای بلند در آسمان شهرها و روستاهای کشورهای اسلامی طنین انداز می شود. به این ترتیب با گفتن اذان و اقامه، ما بار دیگر عقاید اساسی خود را تکرار و مرور می کنیم.

سفارش های بزرگان دین به اذان گفتن سبب شده است اذان گویی، عملی پسندیده و قابل تقدیر به شمار آید، به گونه ای که مؤذنان همواره امین و مورد اعتماد و احترام مردم بوده اند.

پیامبر اکرم ﷺ درباره این عمل ارزشمند می فرماید:

بخشی از ثواب نماز همه نمازگزاران، سهم مؤذنی است که مردم با صدای اذان او به نماز ایستاده اند.^۱

۸- مؤذنی که مردم با اذان او به نماز می ایستند چه پاداشی می برد؟

۲- نماز خواندن در مسجد (براساس فرمایش پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم)

مسجد، خانه خداست و توصیفه فراوانی به نماز خواندن در آنجا شده است. در مساجد همواره ذکر و نام خداوند جاری است و معنویت فراوانی در آن وجود دارد؛ از این رو، کسی که برای نماز خواندن به مسجد می رود، نمازش را با توجه بیشتری اقامه می کند. انسان در مسجد میهمان خدا می شود و چه کسی از خداوند قادر در پذیرایی از میهمان تواناتر است؟

۹- چرا نماز خواندن در مسجد اهمیت فراوانی دارد؟ امام صادق (ع) می فرماید:

به مسجد آمدن را جدی بگیرید؛ چرا که مساجد خانه های خداوند در زمین هستند و هر کس با طهارت به مسجد برود خداوند [نام] او را در میان زائران خود می نویسد.^۲

ضمن مشورت با دوستانتان در کلاس، توضیح دهید چه فرقی بین

آداب نماز و احکام واجب نماز وجود دارد؟ آداب نماز مستحب است که انجام شود

و واجب نیست. ۱. وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۳۷۱. ۲. امالی صدوق، ص ۳۵۸.

۱۰- اگر نمازگزار قبل از نماز بفهمد که بدن و لباسش نجس است و با آن نماز بخواند

نمازش چه حکمی دارد؟

۱۱- اگر نمازگزار فراموش کند که بدن و لباسش نجس است و

با آن نماز بخواند نمازش چه حکمی دارد؟

شرایط نماز صحیح

نماز جماعت که تمام شد، سعید از صف پشتی آمد و کنار من نشست :

– سلام

همین طور که داشتم تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام را می گفتم با او دست دادم و جوابش را دادم.

سعید که انگار می خواست حرف مهمی بزند، همین طور چشم به من دوخته بود. تا تسبیحات را

تمام کردم بلافاصله گفت : هیچ می دانی باید نمازت را دوباره از اول بخوانی؟

– چرا؟

۱۲- اگر نمازگزار قبل از نماز نداند که بدن یا لباسش نجس

– برای اینکه نمازی که الآن خواندی باطل بود! است و با آن نماز بخواند و بعد از نماز بفهمد که بدن و

خیلی تعجب کردم. دوباره پرسیدم : چرا؟ لباسش نجس بوده است نمازش چه حکمی دارد؟

– برای اینکه پشت آستین پیراهنت خونی شده و با لباس نجس نمی شود نماز خواند.

– تو مطمئنی؟

– باور نمی کنی؟ اینجاست، ببین.

با زحمت پیراهنم را چرخاندم و آن را دیدم. درست می گفتم، ولی خیلی کم بود. شاید یک قطره

بود.

– ولی اینکه خیلی کوچک است. مطمئنی این مقدار خون نماز را باطل می کند؟

– کاری ندارد، برویم از حاج آقا بپرسیم.

با هم رفتیم و کنار آقای علوی امام جماعت مسجدمان نشستیم. وقتی که بعد از سلام و احوالپرسی

ماجرای ما را برای او تعریف کردیم، حاج آقا گفت :

ببینید بچه ها! اگر نمازگزار قبل از نماز بفهمد که لباس یا بدنش نجس شده است و با همان وضعیت

نماز بخواند نمازش باطل است. از این گذشته اگر هم بفهمد لباس و بدنش نجس شده است، ولی بعداً

فراموش کند که آن را پاک کند و در همان حال نماز بخواند، باز هم نمازش باطل خواهد بود. اما اگر

نمازگزار قبل از نماز نداند که لباس یا بدنش نجس شده است و بعد از نماز بفهمد، نمازش صحیح است

و فقط برای نمازهای بعدی باید آنها را پاک کند.

– ببخشید حاج آقا، یعنی نماز علی باطل نیست؟

– نه. چون اولاً خودش در حال نماز از نجس بودن لباسش خبر نداشته و از این گذشته خونی که

۱۳- تسبیحات حضرت زهرا سلام الله علیها را ذکر کنید.

۱. تسبیحات حضرت فاطمه زهرا علیها السلام یعنی گفتن الله اکبر (۳۴ مرتبه)، الحمد لله (۳۳ مرتبه) و سبحان الله (۳۳ مرتبه).

۱۴- در چه صورت اگر لباس با خون نجس شود، می توان با آن نماز خواند؟

روی لباس علی آقا ریخته، از یک سکه کوچک^۱ کمتر است.
سعید گفت: پس من چند روز پیش که برادر کوچکم را بغل کرده بودم و لباسم کمی نجس شد، لازم نبود آن را برای نماز می شستم؟
— این مقدار بدون اشکال فقط درباره خون است؛ یعنی اگر لباس، یا بدن شما با نجاسات دیگر برخورد کند، حتی اگر یک قطره هم باشد، حتماً باید قبل از نماز آن را پاک کنید.

علاوه بر شرایطی که در داستان فوق دیدیم، مکان و لباس نمازگزار شرایط دیگری هم دارد که لازم است هنگام نماز آنها را رعایت کنیم: **۱۵- برخی از شرایط مکان و لباس نمازگزار را بیان کنید.**
اول: علاوه بر لباس و بدن نمازگزار، مکان نمازگزار (یعنی چیزی که فرد بر آن سجده می کند) هم باید پاک باشد و سجده کردن بر اشیای نجس، نماز را باطل می کند.
دوم: اگر نمازگزار در مکان غصبی^۲ نماز بخواند، نمازش باطل است و باید در مکان دیگری، دوباره آن نماز را به جا آورد. **۱۶- سجده کردن بر اشیاء نجس چه حکمی دارد؟**
سوم: لباس نمازگزار نباید غصبی باشد و حتی اگر دکمه ها و یا تنها بخشی از لباس نمازگزار نیز غصبی باشد، نماز با آن لباس ها باطل خواهد بود. **۱۷- نماز خواندن با لباس غصبی چه حکمی دارد؟**
چهارم: اگر کسی با پولی که از راه حرام به دست آورده لباسی بخرد، نمی تواند با آن لباس نماز بخواند. **۱۸- نماز خواندن با زیورآلات طلا برای مرد چه حکمی دارد؟**
پنجم: استفاده از زیورآلات طلا — مانند انگشتر یا گردنبند — برای مردان حرام است و استفاده کردن از این وسایل در هنگام نماز، باعث باطل شدن نماز مردان می شود.
ششم: نماز خواندن با لباسی که از پوست، مو، یا اجزای دیگر حیوانات حرام گوشت تهیه شده باشد، صحیح نیست و حتی اگر بخش های کوچکی از اجزای این حیوانات همراه نمازگزار باشد، نماز او باطل خواهد بود.

۱۹- مکان غصبی به چه مکانی گفته می شود؟

۱. این اندازه تقریباً به اندازه یک بند انگشت سیبانه انسان است.
۲. مکان غصبی به مکانی گفته می شود که صاحبش راضی به حضور دیگران در آن مکان نباشد.

با توجه به آنچه خواندیم، کدام یک از نمازهایی که در جدول زیر آمده صحیح و کدام یک باطل است؟

باطل	صحیح	شرایطی که در آن نماز خوانده می‌شود
	✓	۱- بدنش نجس شده است ولی خودش نمی‌داند و نمازش را همین طور می‌خواند.
✗		۲- بعد از ادرار کردن فراموش کرده که محل نجس بدن را با آب شست‌وشو دهد.
	✓	۳- کمر بندش از چرم گاو است.
✗		۴- پس از تماس با گربه، مقداری از موهای گربه روی لباسش باقی مانده است.
✗		۵- با پولی که رشوه گرفته است، لباسی خریده و با آن نماز می‌خواند.

محمد پورگلوئی - @amozesharabi9

بیشتر بدانیم

اول نماز

سپهبد شهید علی صیادشیرازی می‌گوید:

در زمان جنگ ایران و عراق، روزی به همراه رئیس جمهور، رئیس مجلس، وزیر دفاع و فرمانده کل سپاه پاسداران برای بررسی اوضاع جبهه‌ها در منزل امام خمینی علیه السلام بودیم. ایشان نشستند بودند و ما هم دور ایشان به صورت نیم دایره نشستیم بودیم. همین طور گرم گفت‌وگو بودیم که در میان صحبت‌ها ناگهان امام از جایشان بلند شدند و به طرف اتاق کناری رفتند.

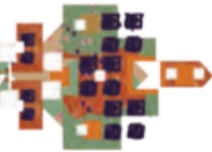
یکی از حاضران که نگران حال امام بود بلافاصله پرسید: آقا کسالتی پیش آمده است؟ امام فرمود: «خیر، وقت نماز است.» این جمله را با چنان لحنی گفتند که من به ذهنم رسید تا به حال این طور به فکر نماز نبوده‌ام! بعد به ساعت نگاه کردم، دیدم هنوز چند دقیقه‌ای به اذان ظهر باقی مانده است.^۱

۱. برگرفته از کتاب برداشت‌هایی از سیره امام خمینی علیه السلام، ج ۳، ص ۶۲.

۱- در مساجد همواره ذکر و نام خداوند جاری است و معنویت فراوانی در آن وجود دارد؛ از این رو، کسی که برای نماز خواندن به مسجد می رود، نمازش را با توجه بیشتری اقامه می کند.

۲- خیر - اگر کسی بعد از نماز بفهمد که با لباس نجس نماز خوانده نمازش درست است.

خودت را امتحان کن

۱- دلایل اهمیت نماز خواندن در مسجد را بیان کنید.

۲- اگر کسی بعد از نماز بفهمد که بدن یا لباسش نجس بوده است، آیا واجب است نمازش را دوباره بخواند؟ توضیح دهید.

۳- کسی که کف پاهایش خیس است، آیا می تواند بر روی فرش نجس نماز بخواند؟ **۳-خیر**

۴- گزینه های درست و نادرست را مشخص کنید.

■ استفاده از گردنبند و انگشتر طلا برای مردان حرام است.

صحيح غلط

■ استفاده از گردنبند و انگشتر طلا نماز مردان را باطل می کند.

صحيح غلط

■ اگر نجاست ادرار کمتر از یک سکه کوچک باشد می توان با آن نماز خواند.

صحيح غلط

پیشنهاد

مواردی وجود دارد که حتی اگر نمازگزار در حال نماز هم بفهمد لباس، یا بدنش نجس شده است، نمازش درست است و باید آن را ادامه دهد؛ مثلاً کسی که برای پوشاندن بدنش تنها یک لباس دارد و آن هم نجس شده است، می تواند با همان لباس نمازش را بخواند.

با افراد آگاه مشورت کنید و به کمک آنها سه مورد دیگر از این موارد را بیابید و آنها را در کلاس بازگو

کنید.